

BEVESTIGING ALS BRON VAN LEVEN

**Witte Donderdag: Bij het vallen van de AVOND:
Elkaar BEVESTIGEN onderweg**

Ignace

Laat ons hier samenkomen, vrienden en tochtgenoten om de eerste avond van deze Paasdriedaagse samen te vieren.

Dat wij schuilen mogen in deze bange tijden onder de Naam van de Ene, onder de Naam ook van Jezus, onze Broeder, en onder de Naam van de Geest.

En zingen we de viering open met het lied: Lied voor de gemeente, p.12

Hij die gesproken heeft een woord dat gáát,
een tocht door de woestijn, een weg ten leven,
een spoor van licht dat als een handschrift staat
tegen de zwartste hemel aangeschreven:
Hij scheidt ons hier een nieuwe dageraad,
Hij roept ons aan, 'Ik zal jou niet begeven.'

Hij die ons in zijn dienstwerk heeft gewild,
die het gewaagd heeft onze hand te vragen;
die ons uit angst en doem heeft weggetild
en ons tot hier op handen heeft gedragen;
Hij die verlangen wekt, verlangen stilt –
vrees niet, Hij gaat men ons, een weg van dagen.

Van U is deze wereld, deze tijd.
Gij hebt uw stem tot op vandaag doen klinken.
Uw naam is hartstocht en gerechtigheid,
uw woord de bron waaruit wij willen drinken.
Gij die tot hertoe onze toekomst zijt –
dat wij niet in vertwijfeling verzinken.

*Een avond zoals deze roept ons op om aandachtig te blijven hebben voor de
gemeenschap. We lezen in een eerste lezing het verhaal van de Uittocht uit
Egypte. Hierin worden de Israëlieten uitgenodigd om gemeenschap te vormen.
Ze deden dit en doet dit nog altijd, met aloude rituelen. En de tekst eindigt met
de oproep: "Deze dag moet gij tot een gedenkdag maken. Van geslacht tot
geslacht moet ge deze dag vieren, als een gemeenschap van mensen.
We lezen uit het boek Exodus 12,1-14.*

Hilde

Pesachfeest en uittocht uit Egypte

De HEER zei tegen Mozes en Aäron, nog in Egypte:

‘Voortaan moet deze maand bij jullie de eerste maand van het jaar zijn.

Zeg tegen de hele gemeenschap van Israël:

“Op de tiende van deze maand

moet elke familie een lam of een bokje uitkiezen, elk gezin één.

Gezinnen die te klein zijn om een heel dier te eten,

nemen er samen met hun naaste burens een,

rekening houdend met het aantal personen en met wat ieder nodig heeft.

Het mag het jong van een schaap zijn of het jong van een geit,

als het maar een mannelijk dier van één jaar oud is zonder enig gebrek.

Houd dat apart tot de veertiende van deze maand;

die dag moet de voltallige gemeenschap van Israël

de dieren in de avondschemer slachten.

Het bloed moeten jullie bij elk huis waarin een dier gegeten wordt,

aan de beide deurposten en aan de bovendorpel strijken.

Rooster het vlees en eet het nog diezelfde nacht,

met ongedesemd brood en bittere kruiden.

Zo moeten jullie het eten:

met je gordel om, je sandalen aan en je staf in de hand, in grote haast.

Dit is een maaltijd ter ere van de HEER, het pesachmaal.

Ik zal die nacht rondgaan door Egypte,

en Ik zal daar alle eerstgeborenen doden,

zowel van de mensen als van het vee,

en Ik zal alle Egyptische goden een afstraffing geven,

want Ik ben de HEER.

Maar jullie zal Ik voorbijgaan:

aan het bloed zal Ik jullie huizen herkennen,

en door dat merkteken zal de dodelijke plaag waarmee Ik Egypte straf,

jullie niet treffen.

Die dag moet voortaan een gedenkdag zijn,

die je moet vieren als een feest ter ere van de HEER.

Dit voorschrift blijft voor altijd van kracht,

alle komende generaties moeten die dag vieren.

Gebed

Ignace

Op deze avond wacht Gij op ons
totdat wij opengaan voor u.
Wij wachten op uw woord
dat ons ontvankelijk maakt.
Stem ons af op uw stem, op uw stilte.
Gij die boven mensen uit
genoemd wordt 'God',
geroepen 'Gij'.
Gezegend om uw Naam.
Blijf dan bij ons wakend in dit avondlijk uur
om kracht te geven
aan onze gemeenschap.
Doe lichten over ons uw Aangezicht.

Lied: Mensen aan elkaar toevertrouwd, p. 35

*Wij zingen het refrein alleen bij het begin en op het einde.
De drie strofen worden onmiddellijk na mekaar gezongen.
Mensen worden steeds aan mensen toevertrouwd,
Zo heeft God gisteren en ook vandaag
Zijn thuis met mensenhanden tussen ons gebouwd.*

Bij vele mensen groeit vandaag de hoop
Die warme hoop, dat morgen en ook andere dagen,
Mensen voor elkaar zog gaan dragen.

Gods goedheid kunnen wij vandaag ervaren in een mens,
Die luistert en een antwoord geeft
En die hier en nu zich zelve geeft.

In ieder mens die antwoord geeft
Krijgt Gods aloude : een nieuwe hemel, nieuwe aarde
altijd weer opnieuw rijke waarde

Mensen worden steeds aan mensen toevertrouwd,
Zo heeft God gisteren en ook vandaag
Zijn thuis met mensenhanden tussen ons gebouwd.

Ignace

*Eén van de belangrijkste gemeenschapsvormende elementen is dienstbaarheid. Van oudsher werd in de christelijke traditie het beeld van de voetwassing door Jezus doorverteld als een symbool van dienstbaarheid. Geen dienstbaarheid als een slaaf, maar als een voluntaristische daad. Verwacht geen beloning van een dienst aan de gemeenschap, aan de groep waartoe je behoort, verwacht geen financieel gewin. Wie machtig is wordt nederig, ...
Daarom lezen we het verhaal van de voetwassing. Alleen Johannes brengt dit verhaal in het hoofdstuk 13.*

Hilde

Jezus wast de voeten van de leerlingen

Het was kort voor het pesachfeest.

Jezus wist dat zijn tijd gekomen was

en dat Hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader.

Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief,

en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan.

Jezus en zijn leerlingen hielden een maaltijd.

De duivel had intussen Judas, de zoon van Simon Iskariot, ertoe aangezet om Jezus uit te leveren.

Jezus, die wist dat de Vader Hem alle macht had gegeven

en dat Hij van God was gekomen

en weer naar God terug zou gaan,

stond tijdens de maaltijd op.

Hij legde zijn bovenkleed af,

sloeg een linnen doek om en goot water in een waskom.

Hij begon de voeten van zijn leerlingen te wassen,

en droogde ze af met de doek die Hij omgeslagen had.

Toen Hij bij Simon Petrus kwam,

zei deze: 'U wilt toch niet mijn voeten wassen, Heer?'

Jezus antwoordde: 'Wat Ik doe, begrijp je nu nog niet, maar later zul je het wel begrijpen.' '

O nee,' zei Petrus, 'mijn voeten zult U niet wassen, nooit!'

Jezus zei: 'Als Ik ze niet mag wassen, kun je niet bij Mij horen.'

'Dan niet alleen mijn voeten, Heer,' antwoordde Simon Petrus, 'maar ook mijn handen en mijn hoofd!'

Hierop zei Jezus: 'Wie gebaad heeft hoeft alleen nog zijn voeten te wassen, hij is al helemaal rein.

Jullie zijn dus rein – maar niet allemaal.'

Hij wist namelijk wie Hem zou uitleveren,
daarom zei Hij dat ze niet allemaal rein waren.

Toen Hij hun voeten gewassen had,
deed Hij zijn bovenkleed aan en ging weer naar zijn plaats.

‘Begrijpen jullie wat Ik gedaan heb?’ vroeg Hij.

‘Jullie zeggen altijd “meester” en “Heer” tegen Mij, en terecht,
want dat ben Ik ook.

Als Ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb,
moet je ook elkaars voeten wassen.

Ik heb een voorbeeld gegeven;

wat Ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.

Werkelijk, Ik verzeker jullie, een slaaf is niet meer dan zijn meester,
en een afgezant niet meer dan wie hem zendt.

Je zult gelukkig zijn als je dit niet alleen begrijpt, maar er ook naar handelt.

Ignace

Bezinning bij het schilderij van Sieger Köder

Bekijken we even dit schilderij van nabij. Het zit vol symboliek.

We zien hier een Jezusfiguur, gekleed in een wit kleed, en met de Joodse gebedsmantel, de talid, om zijn schouders. Symbool van de Joodse religie waarin Jezus gegrondvest is. Op het schilderij zien we geen andere leerlingen, alleen Petrus. We zien niet het aangezicht van Jezus, alleen zijn rug. Het gaat immers niet over een verheerlijking van Jezus.

Jezus'voeten zien we wel. Het zijn blote voeten. Symbool voor de mens van de weg. Zoals Jezus op weg was, onderweg was, zo nodigt hij ook ons uit om onderweg te gaan. Ons niet op te sluiten, niet in onze gezellige fauteuil, niet achter de beluiken van onze binnenkamer, niet in de bitterheid van een machteloos hart. Hij nodigt ons uit om de weg te gaan naar de ander in dienstbaarheid. Om in het voetspoor van Jezus de weg naar de ander te gaan, en gemeenschap te vormen. Mensen onderweg worden wij...

We zien het gelaat van Jezus niet rechtstreeks. Wél zien we het spiegelbeeld van Jezus in het water van de teil. Het verwijst naar wat volgens Johannes Jezus zegt: “binnenkort ziet gij mij niet meer, en jullie zullen mij zoeken. Waar ik heen ga, daar kunnen jullie niet komen. Maar ik geef jullie een nieuw gebod: heb elkaar lief. Zoals ik jullie heb liefgehad, zo moet ook gij elkaar liefhebben. Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie mijn leerlingen zijn.”

Waar wij het gezicht van Jezus vermoeden, zien we het gezicht van Petrus. Het is niet nodig het gelaat van Jezus te zien: Het kan betekenen dat het gelaat van Jezus nog te zien kan zijn in de volgelingen.

De ene hand van Petrus ligt op de schouders van Jezus, met de andere hand maakt hij een afwerend gebaar. Hier komen zijn woorden versterkt uit: "Ik wil niet dat jij mijn voeten wast".

Er is de opgaande diagonaal, vertrekkend bij de voeten van Jezus over diens schouders, langs de hand en het gezicht van Petrus. Die opgaande diagonaal eindigt in een donkere hoek. Het kan het symbool zijn van een lange avond, die wacht op de donkere nacht van het verraad, van de gevangenneming en de lijdensweg, tot op een nieuwe dag.

Maar nog is het niet zover: boven het hoofd van Petrus zien we de beker en de schaal met brood, gereed voor het Pesachmaal. Door dit Pesachmaal opnieuw te beleven, door samen opnieuw het brood te breken en de beker te drinken vormen wij gemeenschap, die gaat over de dood heen.

Indien wij mensen van de weg willen zijn, indien we gemeenschap willen vormen in het voetspoor van Jezus, dan kunnen we niet anders dan ons laten leiden naar Zijn Woorden en Zijn daden.

Laat me maar enkele bijzonderheden opnoemen zonder volledig te willen zijn: Met open oog en open oor gaan naar de andere...

Luisterend aanwezig blijven...

Bereid tot vermenigvuldigen van aandacht en delen in bekommernis...

Voor ons, christenen, is het belangrijk de inspiratie niet uit het oog te verliezen...

Het grotere plaatje van verbondenheid blijven zien...

In eerlijkheid en oprechtheid van jezelf en je medemens blijven geloven.

Onze eigen gemeenschap, zowel Jebron, maar ook de katholieke kerk in Europa, en in het bijzonder hier in Vlaanderen wordt steeds maar een kleinere gemeenschap. Wij zoeken naar verbondenheid, met elkaar, maar ook met vele andere groepen mensen, die elk een aspect belichamen van een wereld waar het goed moet zijn voor allen, want dat is Gods droom.

Mensen die in solidariteit willen leven met anderen, vooral met de zwakken in onze maatschappij, want dat is Gods droom.

Mensen die in vrede willen leven, ook met andersdenkenden, wat dat is Gods droom.

Mensen die in eerbied en respect willen met de natuur en met deze aarde, want dat is Gods droom.

Mensen die aandacht en kansen willen geven aan inheemse volkeren die uitgebuit worden door de machtigen der aarde, want dat is Gods droom.

Want groot is de wereld en lang duurt de tijd, en klein zijn de voeten die gaan waar geen wegen gaan overal heen.

Laat ons, die bij het vallen van de avond over het leven van Jezus, en de avond van dood en vernieling, elkaar BEVESTIGEN onderweg.

Stille bezinning

Voorbeden

Als acclamatie zingen we:

Deze drie, p. 42

Hilde

Op deze bijzondere avond willen we bidden voor de vele slachtoffers in de oorlog in Oekraïne, die moedig hun gemeenschap niet willen laten kapotschieten door meedogenloze machthebbers en niets ontziende geweren.

*Geloven begint met het opslaan van armen
Hopen begint in het diepst van de wanhoop
Liefhebben waar je geen liefde meer hebt*

Ignace

Op deze bijzondere avond willen we bidden voor de vele slachtoffers van honger en eenzaamheid hier bij ons in het rijke westen, als op zovele plaatsen in de grote wereld.

Mensen die ontgoocheld zijn tot in het diepste van hun hart in een maatschappij die hen uitstoot en weinig kansen geeft.

*Geloven begint met het opslaan van armen
Hopen begint in het diepst van de wanhoop*

Liefhebben waar je geen liefde meer hebt

Hilde

Op deze bijzondere avond willen we bidden
voor de vele jongeren die op zoek gaan
naar een diepe verbondenheid in een gemeenschap met anderen,
maar soms slechts uitkomen bij de surrogaten van drugs en alcohol.

*Geloven begint met het opstaan van armen
Hopen begint in het diepst van de wanhoop
Liefhebben waar je geen liefde meer hebt*

Ignace

Op deze bijzondere avond willen we bidden
voor de vele verschillende gemeenschappen.
De vele geloofsgemeenschappen, religies en zinzoekers
die steeds opnieuw de weg willen gaan naar de anderen,
om samen het hoofd te bieden
aan de hebzucht en het egoïsme van anderen.

*Geloven begint met het opstaan van armen
Hopen begint in het diepst van de wanhoop
Liefhebben waar je geen liefde meer hebt*

Hilde

Op deze bijzondere avond willen we bidden
voor onze eigen Jebrongemeenschap.
Alhoewel we steeds maar kleiner worden,
dat we toch mekaar niet uit het oog zouden verliezen,
dat we mekaar blijven steunen
en bron van leven vinden in onze samenkomsten
en in het voetspoor van Jezus.

*Geloven begint met het opstaan van armen
Hopen begint in het diepst van de wanhoop
Liefhebben waar je geen liefde meer hebt*

Ignace

Op deze bijzondere avond willen we bidden
Voor allen die ontmoedigd zijn
Door de hardheid van de mensen:
Dat zij het levenslicht niet haten,
Dat zij het kwaad niet sterker achten dan het goede,
Maar hun hart geopend houden In hoop en verwachting.

*Geloven begint met het opslaan van armen
Hopen begint in het diepst van de wanhoop
Liefhebben waar je geen liefde meer hebt*

Overgang naar broodbreking

Hilde

Zoals op het laatste avondmaal willen we ook samen het brood breken en delen. Niet zomaar, het is een heilige daad, een heilig symbool, waarin wij uitdrukking willen geven aan onze bekommernis voor allen in deze wereld die hun leven aanvoelen als een avond zonder nieuwe ochtend.

We zingen eerst het lied:

Lied: Het brood in de aarde gevonden, p. 75

Het brood in de aarde gevonden
dat brood door handen gemaakt,
het brood van tranen en zorgen,
hat brood dat naar mensen smaakt.

Het brood van oorlog en vrede,
dat dagelijks eendere brood,
Het vreemde brood van de liefde,
Het stenen brood van de dood.

Het brood dat wij duur verdienen,
ons lichaam, ons geld, ons goed,
het brood van ons samen leven,
die schamele overvloed.

Dat brood dat wij moeten eten
om niet verloten te gaan.
Wij delen het met elkander
ons hele mensenbestaan.

Gij deelt het met ons, zo deelt Gij
Uzelf aan ons uit voorgoed,
een mens om nooit te vergeten,
een god van vlees en bloed.

Tafelgebed

ALLEN

Verzameld rond deze tafel
willen we gestalte geven aan onze gemeenschap.

Wie hier vandaag aan tafel gaat
die moet wel weten wat hij doet.
Wie bidden wil tot déze God van Jezus
die moet wel weten wat hij zegt.
Hij zegt dat God zelf bondgenoot is
van arme en dakloze mensen,
dat déze God niet gezeten is op hoge hemelse tronen
maar zelf ont-recht is en arm,
uitgebuit en monddood gemaakt
dakloos en op de vlucht,
een vreemdeling zonder thuis,
zoekend naar een asiel van recht en vrede.

Daarin willen wij de weg van Jezus gaan.

VOORGANGER

Toen de avond gevallen was,
lag hij samen met de twaalf aan voor de maaltijd.
Jezus nam toen een brood,
sprak het zegengebed uit,
brak het brood en gaf het zijn leerlingen
met deze woorden:
“Neemt, dit is mijn lichaam”
en Hij nam een beker,
sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker
met de woorden:
“Drinkt allen hieruit,
dit is mijn bloed, het bloed van het verbond
dat voor velen vergoten wordt
tot vergeving van zonden.
Ik zeg jullie: vanaf nu zal ik niet meer drinken
van de wijnstok, tot de dag dat ik er met jullie
opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader.

ALLEN

Bewust van deze uitdaging
willen we hier en nu onze broze handen openhouden.

Het brood nemen en breken voor mekaar.
En daarmee heel uitdrukkelijk zeggen:
ook ik wil een nieuwe wereld
waar brood en vrijheid zijn voor alle mensen.

We nemen ook de beker met wijn en drukken daarmee uit:
ik wil een nieuwe gemeenschap van wereldwijde verbondenheid
en ik wil daaraan mijn bescheiden steentje bijdragen.

VOORGANGER

Dan gaan we schoorvoetend hem achterna.
Die de avond voor zijn sterven
- ten gevolge van zijn keuze -
heel zijn leven samenvatte in deze sprekende tekens
van brood en wijn.

En bidden we daarom samen het Onze Vader.

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome,
uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren,
en breng ons niet in beproeving,
maar verlos ons van het kwade.
Want van u is het koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen.

Delen van brood

Achtergrond van muziek

Lied: Gestorven graan, p. 8

Gestorven graan wordt brood,
geperste druiven wijn van vreugd,
zo gaat doorheen de dood
wat blijven zal en reeds verheugt.
Een mens moet leren sterven
om Leven te beërven.

De mensen die bestaan
zijn blijdschap na geboortepijn;
God noemt hen bij de naam,
bekend, geliefd door God te zijn,
en altijd voort te leven
en sterven is maar even.

Wij zullen voor elkaar
de aarde en de hemel zijn.
Daarom is dit gebaar:
gebroken brood, gedronken wijn,
een overvloed van leven,
een teken ons gegeven.

Ignace

Wij gaan de nacht in

Wij gaan de nacht in, de nacht van duisternis en verlies, de nacht van het kwaad, van verraad, gevangenschap en veroordeling – tot de zwartste nacht: de nacht van de dood.

We gaan de nacht in van vertwijfeling, van oorlog, van de teloorgang van gemeenschappen, van blindheid en onvermoede haat.

We gaan de nacht in met Psalm 28, in de vertaling van Huub Oosterhuis.

Hilde

Rotsmassief onbegaanbaar
hoog steengebergte ben je.
Maar met oren als en mens.

Hou je niet doof dan
jij zo diep zwijgende, dat ik ga denken
wij zijn dood voor elkaar.

Hoor je mijn stem, hoor je mijn smeken
zie je hoe ik mijn handen
hef naar je hart?

Ruim ze uit de weg, de schoften
geef ze wat hun toekomst, maar mij,
laat me leven.

Die verachten je woord
en het doen van je handen,
laat ze verdwijnen, voorgoed.

Hoor je mijn stem, jij gezegende
mijn genadeschreeuw?
Dat wil en denkt mijn hart.

Jij veilige hoogte en wij
jouw dienstmaagd – gemeente
door jou behoed, geleid
naar nieuwe bronnen,
door jou gedragen
tot de nieuwe wereld komt

tot dan.

Ignace

Er is geen definitief einde aan deze viering van Witte Donderdag.

*Lees in stilte het vervolg van het verhaal, en blijf nog even na in bezinning.
Ondertussen is er nog wat achtergrondmuziek.*

Mattheüs, 26, 36-46

Jezus ging met zijn leerlingen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei: "Blijven jullie hier zitten, ik ga daar bidden". Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee. Toen hij bedroefd en angstig begon te worden, zei hij tegen hen: "Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe, blijf hier met mij waken". Hij liep nog een stukje verder, liet zich voorovervallen op de grond en bad: "Vader als het mogelijk is, laat deze beker dan aan mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals ik het wil, maar zoals U het wil". Hij ging terug naar de leerlingen zag dat ze lagen te slapen. Hij zei tegen hen: "Konden jullie niet eens één uur met mij waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen: de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak." Voor de tweede maal liep hij bij hen vandaan en bad: "Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan mij voorbijgaat zonder dat ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals u het wilt". Toen hij terugkwam, zag hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal met dezelfde woorden als daarvoor. Daarna voegde hij zich weer bij de leerlingen en zei: "Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het ogenblik is nabij waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zijn zondaars.